

mes. En el de l'Albera, *Gata-* o *Catallops* és convertit, en un dels llocs, en *Cadellops* (com si fos *casa*) (*Puig de Ca de Llops*, en el mapa 13 × 605); i d'altres en feren *caga-llops*; i fins trobem, havent-s'hi invertit l'ordre dels mots, *Pogium Lupi-caga*, en un doc. de 981, que cita l'*InuLC*, s. v. *lop*. A Bigorra veig un «domaine rural», cantó de Tournay (HPyr.) «*Tustelop* era un cazal de Oleac», en doc. de c. 1140 (*Livre Vert de Benac*), p. 182, ací sembla que *clapir*, confós amb *colpir*, fou reemplaçat pel sinònim oc. ant. i cat. *tustar*; o bé es passà, primer, de *glapir* al quasi-sinònim *tutar* 'fer sonar una flauta'.

Curiós és que l'alteració de **clattire*, en la mateixa combinació es produís també a Toscana, on Pieri registra sis llocs dits *Cantalupo* (*Top. d'Arno*, p. 340).

La intervenció de *crupir/acropir* en *Gratallops* i els altres noms d'aquest article, ens invita a tractar ací d'un tipus toponímic molt estès en la nostra toponímia i l'occitana.

Salicrup. Formes catalanes:

1) *Salicrup* te. Vilanova i la Geltrú (mapa Almera-Brossa, al 40000), que d'altres alteren en *Solicrup* (IGC); ja «quadra de *Salicrup*, 5 focs», 1359 (*CoDo-ACA* XII, 23).

2) *El Salicrup*, masia en el te. de Montseny, sota els grans pendents del Turó de l'Home.

3) «*A Salacruc*» masia aterrada te. Olvan, en direcció a Cercs (nom potser alterat per influència d'una altra casa veïna dita *L'Acluc*; dita popular: «Gutzenes, i *L'Acluc*, / *Salicrup* i *Salabruc*, / quatre cases de poc suc». Altres (1954) ho canvien en *Salacrup* per influència del següent i el precedent.

4) En un doc. llegit a l'Arx. de Solsona: «pariliata q. v. *Sola Crup* et --- Aranola te. Bna., in l. q. d. Provenzana»; i un de fi S. XII, de context semblant amb la forma *Solo crup*.

5) *Salacrucs* (o *Salacrús*), nom d'un cortal, i cinc vegades com NP en docs. de la vall de Prats de Molló: un d'aquests, datat de 1459 i els altres de 1637, 1639 i 1643: en el *Llibre Roig* de Prats, fols. 106-150.

Els noms occitans són:

1) Cinc o sis poblets o antics masos del Cantal, amb variants documentades des de 1360 i Ss. XVI i XVII, en les formes *Salecroup*, *-crup*, *-crux*, *Salecroups*, un d'ells en la forma invertida *Crux-Sâlet* o *Crup-sâlet*.

2) Poble gascò *Loucrup*, distr. de Tarbe (HPyr.): com que és la regió gascona on fou molt viu a l'E. Mj. l'article IPSE, en les formes *Sa-* i *So-*, probablement és fruit d'una deglutinació de *Sa-loucrup*.

ETIM. Certament una frase feta. Sembla que tots aquests llocs es troben en terreny de fort desnivell, 1) es veu pels dits mapes que està en un petit balç o fort desmunt, 2) pendents del Montseny, 3) en les serres berguedanes entre Olvan i Cercs; 5) cortals de pastura en els pendents sota el Canigó o Costabona. Els occitans, en el Massif Central o en els H-Pyr. Interpreto SALE ET CRUPPI 'salta i ajupe't', que és el que ens cal fer quan saltem un marge, per tal d'atenuar

el cop. Hi hagué, en part, alteració de *sa:* en *so:* per assimilació a la *ú* tònica. Una frase semblant la tenim en el poeta moralista Marcabré del S. XII, que l'aplica, en la dita *crup-en-cami*, a la gent desidiosa i viciosa, que s'ajupen pel camí a jeure i fer pa-i-trago, o s'acoten vora la llar: «coita-dinar, bufa-tizó», en el passatge citat supra.

1 A penes cal dir que *canta-* no és un mot que signifiqui 'roca', com creuen els aficionats Güiter (RLiR, xxviii, 37) i Pere Vidal: en *Cantallops* ni enlloc.

2 A l'Aude, Sabarthès registra dos llocs *Gratalauze* (o *-tel-*) i un *Grateperdrix*. — 3 Appel, *Chrest.*, p. 120a25.

CANTA-RANA

1) *Torrent de Canta-rana*, afluent de l'esquerra del Rard, que desemboca en el terme de Pollestres. Els tres següents deuen ser NL idèntic, situats prop d'aquell riu.

2) *Molí de Canta-rana*, en el terme de Montoriol (Alart, RLR XVI, 24).

3) *La Canta-rana*, partida de Calmelles (xxx, 132.8).

4) *Canta-rana*, partida del terme de Torderes (Rosselló) (xxvii, 63.11).

5) *La Canta-rana*, partida de Palma de Gandia (Asafor) (xxxii, 186.12), probablement idèntic a:

6) *La Canta-rana*, partida de Real de Gandia (xxxii, 196.25).

ETIM. NL compost del verb *cantar* i del substantiu *rana* 'granota' (vegeu s. v. *Cantallops* i *DECat* IV, 613 b23-617b40; VII, 87b13-88b41). En el mateix sentit hi ha documentat un NL *Cantagranolles* en el terme de Morellàs (Vallespir) en el segle XV (Alart, RLR XVI, 24). J. F. C.

Cantil, Bena—, V. *Alacant* *Cantillepa*, Font de, V. *Gatillepa*

CANTÓ

1) *Coll del Cantó*, partida de Guils del Cantó, és la gran collada o port per on es passa de l'Urgellet a Sort. El *cantó* era el nom del gran bloc o cantal de pedra clavat en el cim del pas per indicar el camí quan és tapat de neu. El trobem documentat a l'*Spill de Castellbò* de l'any 1518 f. 23r: «en vista de Robio e del *cantó* de Laguarda [< LACUNA ARDUA, nom d'un bassal que hi devia haver en la mateixa collada], e al dit *cantó*».

2) *Guils del Cantó*, poble de la comarca de l'Alt Urgell, dit així perquè és al peu de (1).

3) *Lo Pla del Cantó*, partida de Caregue (xxxvi, 172.1).

4) *L'Estret del Cantó*, gorgues en el Gaià, a Vila-bella (Alt Cp. Tarr.) (xlvi, 29.43).

5) *Lo Cantó*, partida de Beranui (Baixa Ribagorça) (xxxvii, 122.16).

6) *Lo Cantó*, partida més amunt de Caldes de Boí.

7) *El Cantó*, partida de l'Atzúbia (entre Dénia i